

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

**VZDELÁVANÍM
PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH
RÓMSKYCH KOMUNÍT**

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Kód ITMS: 26130130051

číslo zmluvy: OPV/24/2011

Metodicko – pedagogické centrum

Národný projekt

VZDELÁVANÍM PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKYCH KOMUNÍT

<Tatiana Kušníriková>

<Súbor pracovných listov – Domov a práca 5.roč. >

<2014>

Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum,
Ševčenkova 11, 850 01
Bratislava

Autor UZ: <Mgr. Tatiana Kušníriková>
Kontakt na autora UZ: <ZSsMS Lipovce, Lipovce 125,
okr. Prešov,
zssmslipovce@gmail.com>

Názov: < Súbor pracovných listov –
Domov a práca 5.roč. >

Rok vytvorenia: <2014>
**Oponentský posudok
vypracoval:** <Mgr. Gabriela Pavelková>

ISBN 978-80-8052-751-8

Tento učebný zdroj bol vytvorený z prostriedkov projektu Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komunít. Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov Európskej únie.

Text neprešiel štylistickou ani grafickou úpravou.

Obsah:

1. Energetické suroviny a ich negatívne vplyvy na životné prostredie	4
2. Plasty	7
3. Kovy	10
4. Sklo.....	12
5. Náradie a nástroje na spracovanie pôdy	15
6. Rozdelenie poľnohospodárskych plodín	17
Zoznam bibliografických odkazov	22

1. Energetické suroviny a ich negatívne vplyvy na životné prostredie

1. Na obrázku máš znázornené energetické zdroje, z ktorých sa vyrába energia. Rozdeľ tieto zdroje do 2 skupín : neobnoviteľné zdroje vymaľuj, a obnoviteľné zdroje nechaj nevymaľované.

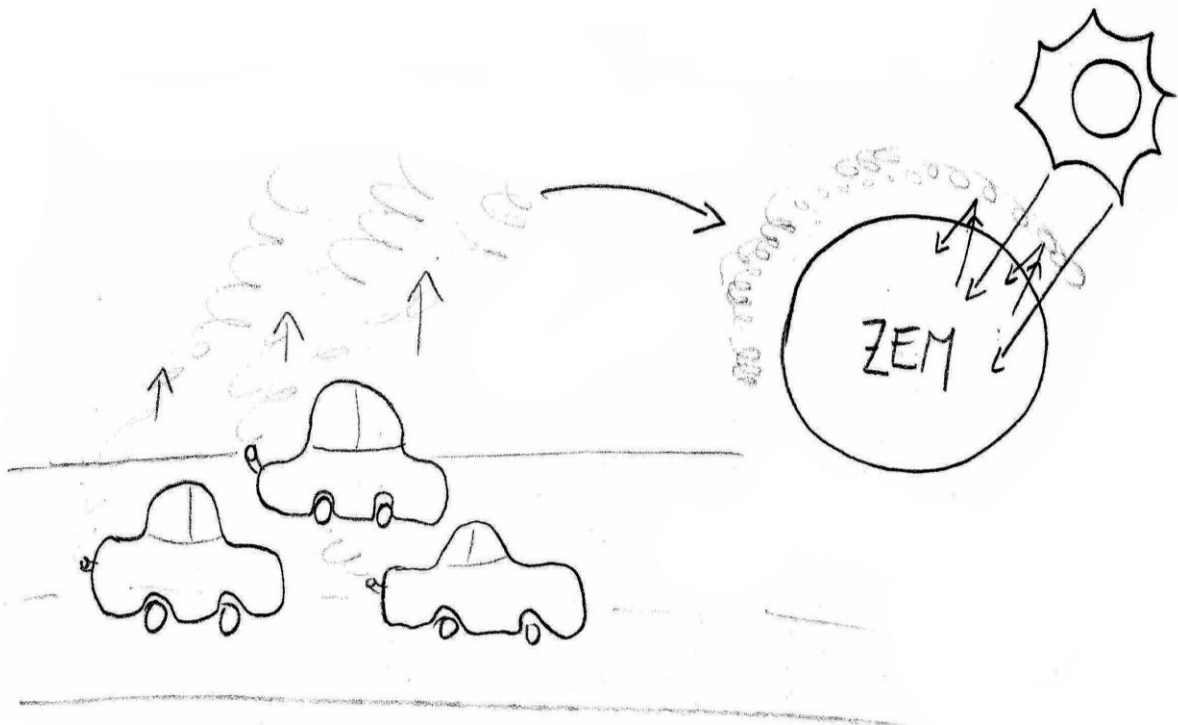
Obr. 1

2. Vieš čo je skleníkový efekt? Vyber správnu možnosť (pomôže ti obrázok pod úlohou) Po vyznačení správnej odpovede môžeš príslušný obrázok so znázornením skleníkového efektu vymaľovať :

a) skleníkový efekt vzniká pretože výfukové plyny z áut, ktoré vznikajú spaľovaním benzínu (vzniká spracovaním ropy), sa zhromažďujú okolo našej planéty, a zabraňujú slnečným lúčom vrátiť sa späť ku slniečku a naša planéta sa takto zohrieva, dôsledkom čoho dochádza aj ku zmenám počasia, ktoré môžeme vnímať aj my.

b) skleníkový efekt je liečebný proces, pri ktorom sa výfukové plyny z áut zhromažďujú na zemi, dráždia našu dýchaciu sústavu - to znamená že ťažšie dýchame, kašleme a vyliečime sa len dlhším pobytom v skleníku, ktorý nás zbaví týchto nežiaducich škodlivín a odstráni sprievodné javy spôsobujúce ťažkosti,

c) skleníkový efekt predstavuje pestovanie zeleniny v skleníku, kde zelenina dozrieva rýchlejšie, nakoľko je tam teplo a nedostane sa tam dažďová voda.

Obr. 2

3. Čo predstavuje tento obrázok?

Obr. 3

- a) kyslé dažde
- b) zavlažovanie lesa
- c) globálne otepľovanie

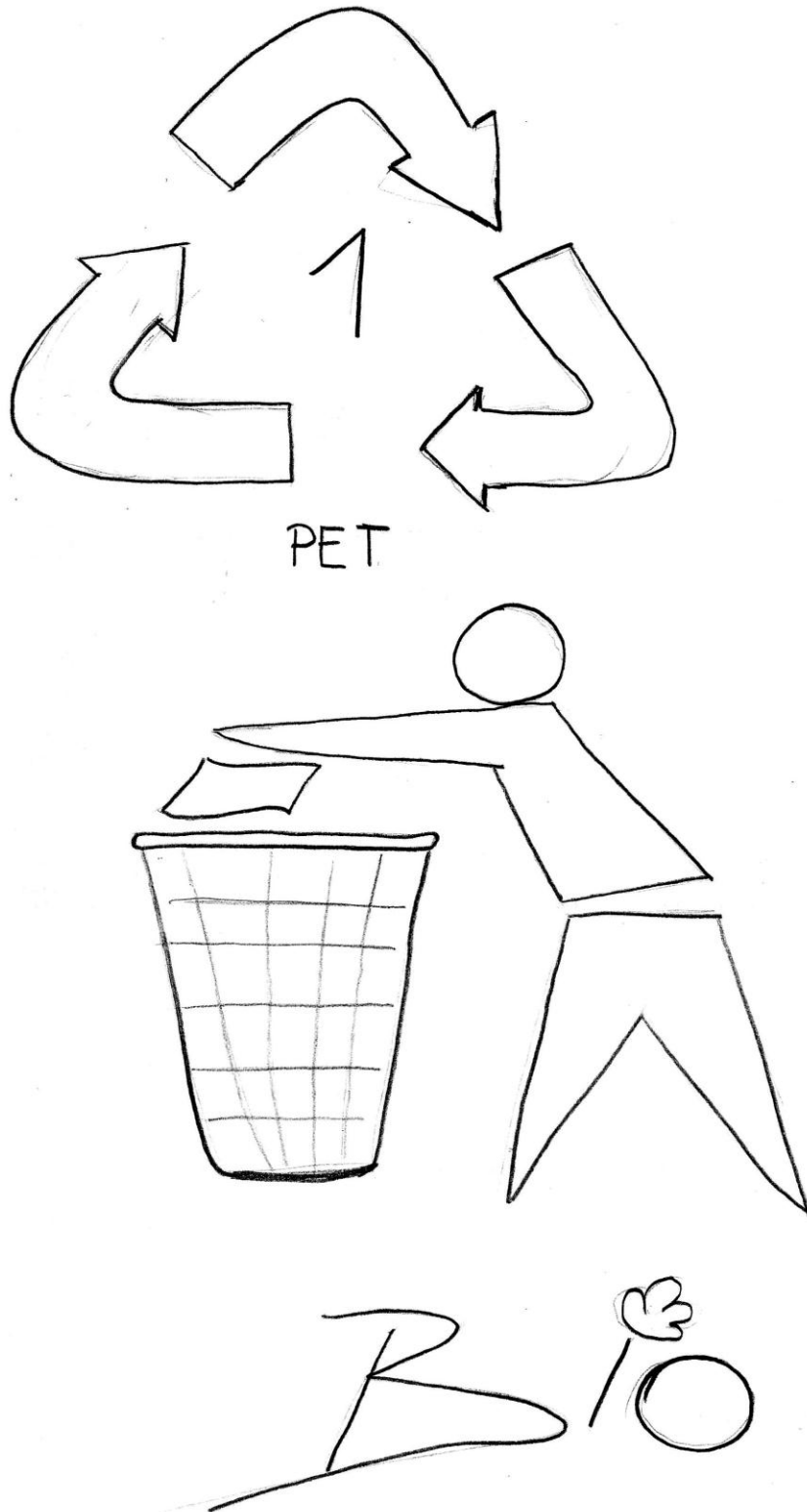
4. Do obláčikov vpiš čísla od 1 do 11 aby si vytvoril vetu , ktorá prezradí ako vznikajú kyslé dažde.

Obr. 4

2. Plasty

1. Ktorý symbol, nachádzajúci sa na obaloch výrobkoch, označuje plast? Správny symbol vymaľuj.

Obr.1

2. Doplň tieto slová : *horľavé, plastmi, drevo, ľahko tvarovateľné, sklo, tepelne nestále, ľahké, bavlna, v prírode ťažko rozložiteľné, lacné*

Veľa materiálov, ktoré dnes využívame sú prírodného pôvodu, napr. : _____
_____. Získavame ich z rastlín, zvierat, alebo priamo zo zeme. Ľudia ale prišli na to,
že tieto materiály vieme aj nahradiť. Prírodné materiály nahrádzame v laboratóriu
pripravenými _____. Medzi hlavné výhody plastov patrí : _____,
_____, _____. Plasty sú však aj nevýhodné, pretože sú :
_____, _____, _____.

3. Zakrúžkuj výrobky, ktoré sú vyrobené z recyklovaného plastu.

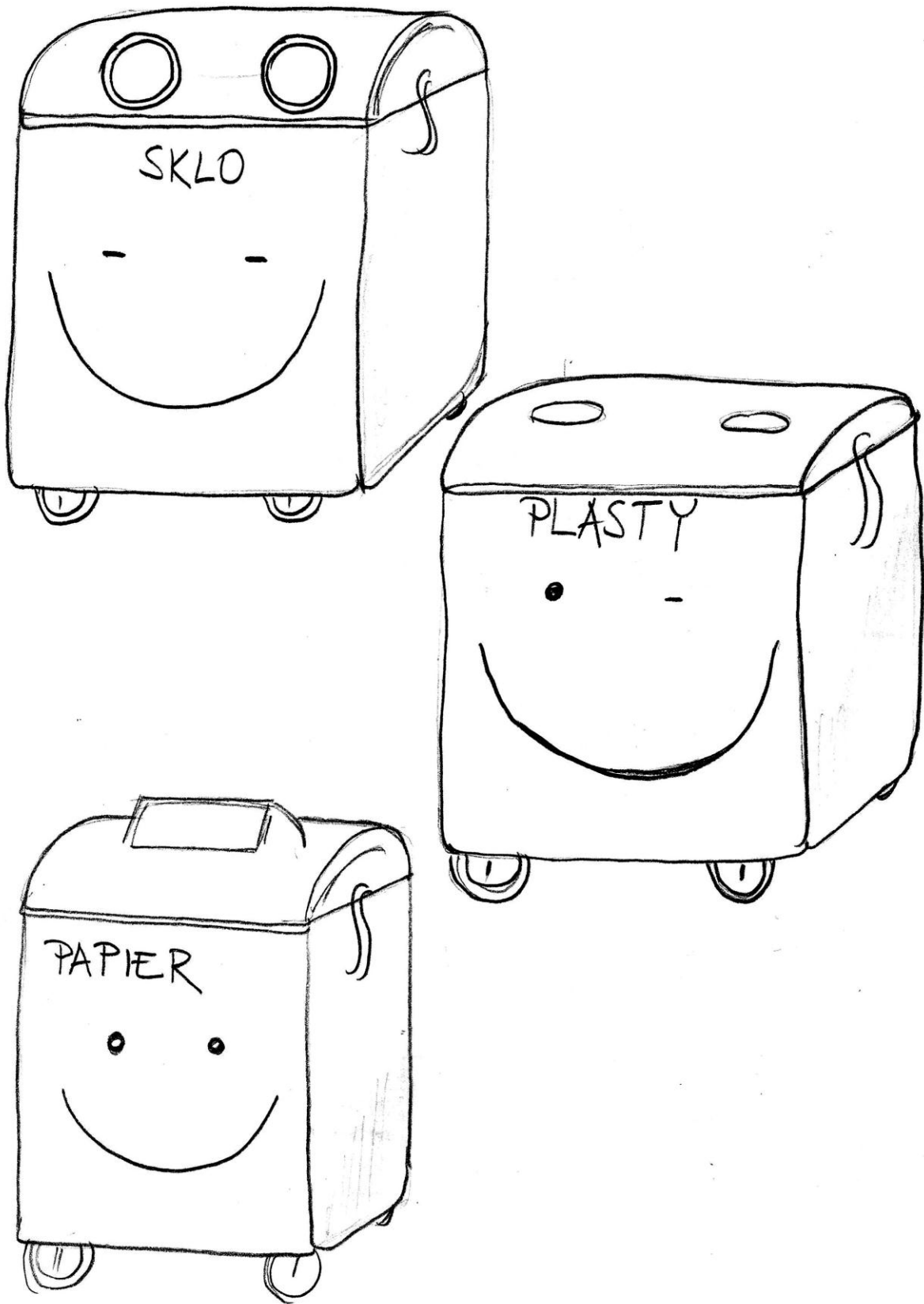

Obr. 2

4. Správne roztriď odpad, a vpiš ho do kontajnerov, určených preň :

PET fľaše	zošit	zaváracie fľaše	tégliky od jogurtov	desiatové vrecká
noviny	plechovky	žiacka knižka	fľaša od oleja	pero
kancelársky papier	euroobal	fľaša od oleja	plastové hračky	
podlahové krytiny	tetrapaky	plastové tašky	konzervy	
fľaštičky od kozmetických prípravkov				

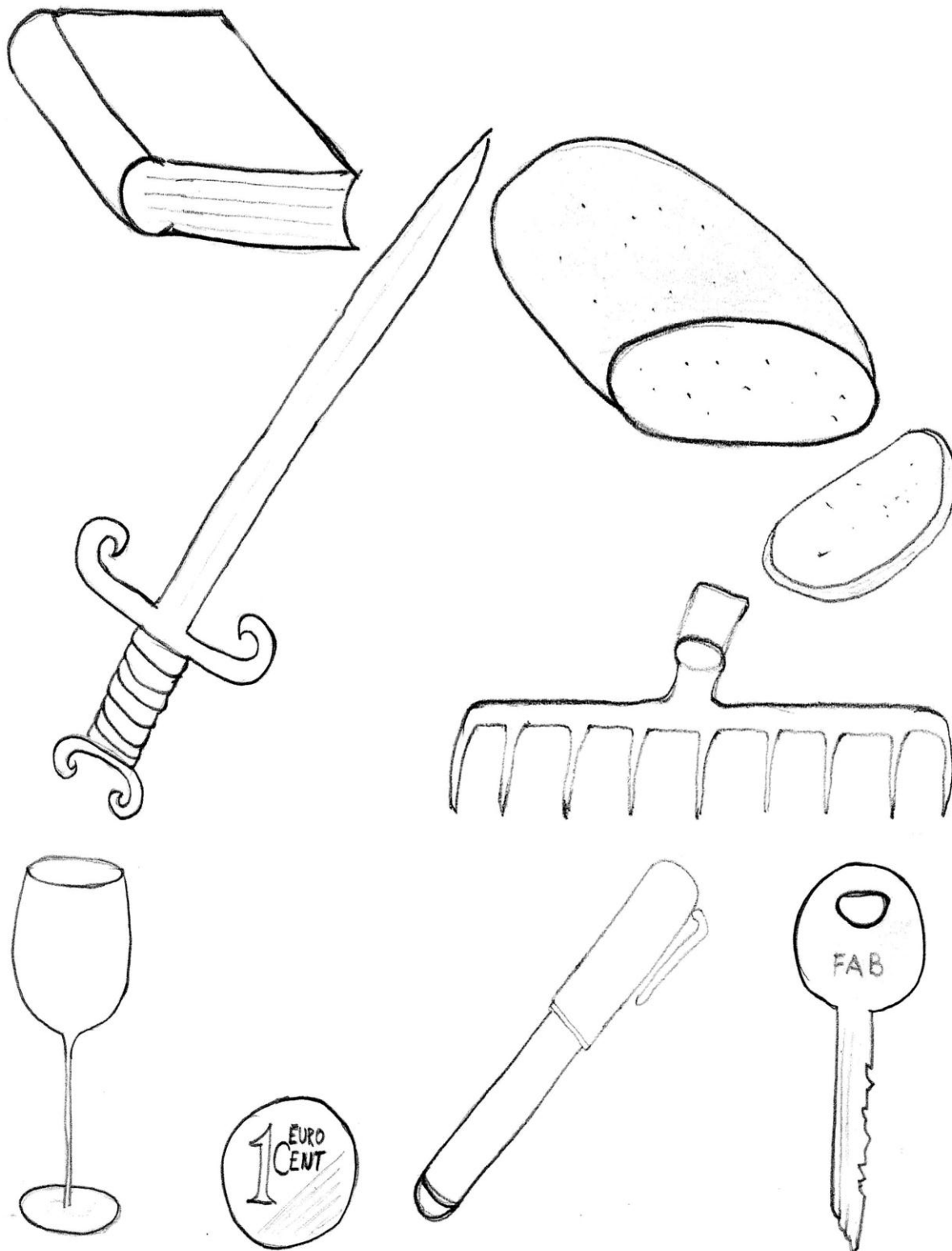

Obr. 3

3. Kovy

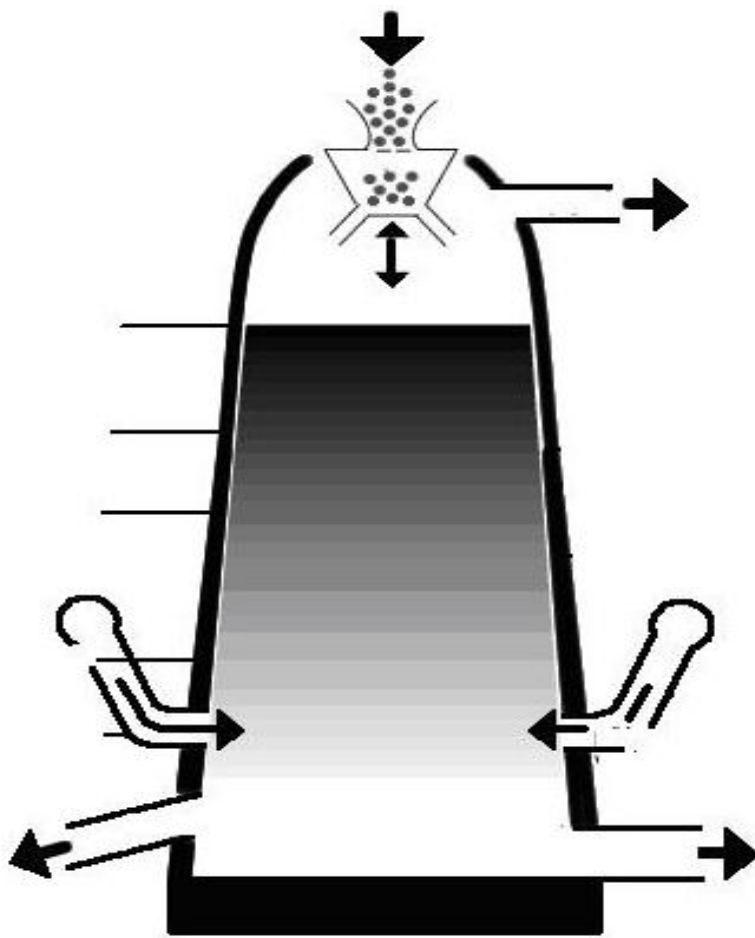
1. Vymaľuj predmety, ktoré sú vyrobené z kovu.

Obr.1

2. Na obrázku máš znázornenú vysokú pec, v ktorej sa vyrába železo. Skús si spomenúť ako pec funguje a k obrázku správne priradiť chýbajúce pojmy :

<i>odchádzanie plynov</i>	<i>900°C</i>	<i>400°C</i>	<i>surovina</i>
<i>200 °C</i>	<i>Prívod teplého vzduchu</i>	<i>surové železo</i>	
<i>Odvod trosiek z výroby</i>	<i>1200 °C</i>	<i>1700°C</i>	

Obr. 2

4. Sklo

1. Doplň do textu nasledujúce slová :

fľaša, mosadzná, sklárska píšťala, pohár, Egypte, 4000, stuhnutí, šperky, Kleopatra, železná, váza, skloviny, tienidlo na svietidlo

Prvé sklenené nádoby sa našli v ..... Sú staré takmer .....rokov . Nebolo to ale také sklo, aké poznáme dnes. Medzi najstaršie výrobky zo skla patrili ..... Duté sklenené nádoby sa začali vyrábať až neskôr, keď sklári prišli na to, že z piesku možno urobiť formu a na ňu naniest' sklovinu. Po ..... skla sa pieskové jadro vyškrabalo a zostala dutá nádoba

Vyrobiť takúto nádobu nebolo jednoduché – a nie každý si mohol dovoliť vlastniť takýto skvost. Egypťská kráľovná ..... ich mala celú zbierku a rímsky cisár Nero za jednu takú čašu zaplatil až 70 000 sesterciov, čo je asi rovnaké množstvo našich korún.

Asi pred 2 000 rokmi sa u starých Feničanov objavuje ..... a s ňou nový spôsob výroby dutých predmetov - fúkanie skla. Sklári jej zostali verní dodnes. Je to kovová, ... alebo ..... rúrka, dlhá asi jeden a pol metra. Sklár si na píšťalu naberie z pece trochu ..... a opatrne do nej fúka. Sklo sa vydúva do bubliny a z nej sa pomocou rôznych nástrojov a foriem urobí ....., ..., ..., ... Sklárska píšťala bol prevratný vynález, ktorý umožnil rýchlu a lacnú výrobu nových druhov sklenených nádob.

Ako sa volá nástroj na obrázku? _____

Obr. 1

2. Ako prebieha výroba skla? Vystrihni obrázky, usporiadaj ich za sebou a nalep v správnom poradí do zošita.

Príprava surovín - sklársky kmeň

Tavenie surovín - sklárska pec

Fúkanie skloviny

Hotový výrobok - pohár

Tvarovanie skla

Chladienie skla

Zdobenie skla

Balenie

3. Ktorý odpad, nemá čo robiť v tomto kontajneri? Preškrtni ho.

5. Náradie a nástroje na spracovanie pôdy

1. Skús podľa popisu určiť, o aké náradie na spracovanie pôdy sa jedná. ☺

..... používame na obrábanie pôdy, a nahrádza pluh. Skladá sa z oceľového listu, ktorý je na hrane zbrúsený, na bokoch má nášľapnú hranu a v strede je objímkou napojený na drevenú tyč.

..... je určená na kyprenie a prevzdušnenie pôdy, ničenie burín, okopávanie, ohňanie.

.....kypří pôdu, pozostáva z ohnutých oceľových drôtov, na koncoch ktorých sú šípovité ostria.

..... sa používa na ručné prehadzovanie zeminy, kompostov a sypkých materiálov.

..... slúžia na urovnávanie skypreného povrchu pôdy, vyhrabávanie nečistôt, buriny, trávy a lístia.

..... sa používa na odstránenie väčších organických ale aj iných materiálov.

Na jednej strane je hrot a na druhej je rozšírená hrana.

2. Pomenuj nasledujúce náradia – prirad' obrázok k popisu v úlohe č.1

Obr. 1

3. Aký nástroj / nástroje by si použil na obrobenie tejto pôdy, svoj výber zdôvodni :

Obr. 2

- a) motyku
- b) rýľ
- c) kyprič pôdy
- d) lopatu
- e) hrable
- f) čakán
- g) vidly

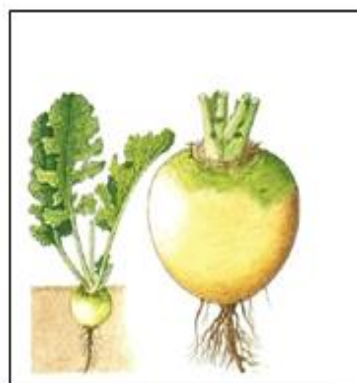
3. Kukučie vajce – zakrúžkuj, čo tam nepatrí a pomenuj danú skupinu.

- a) rýľ, motyka, čakán, kombajn, lopata
- b) obilniny, odmocniny, okopaniny, strukoviny
- c) oranie, vysádzanie, bránenie, kyprenie, farbenie

6. Rozdelenie poľnohospodárskych plodín

1. Pexeso – pár vytvoríš správnym priradením názvu plodiny k obrázku.

Obr. 1

Obr. 2

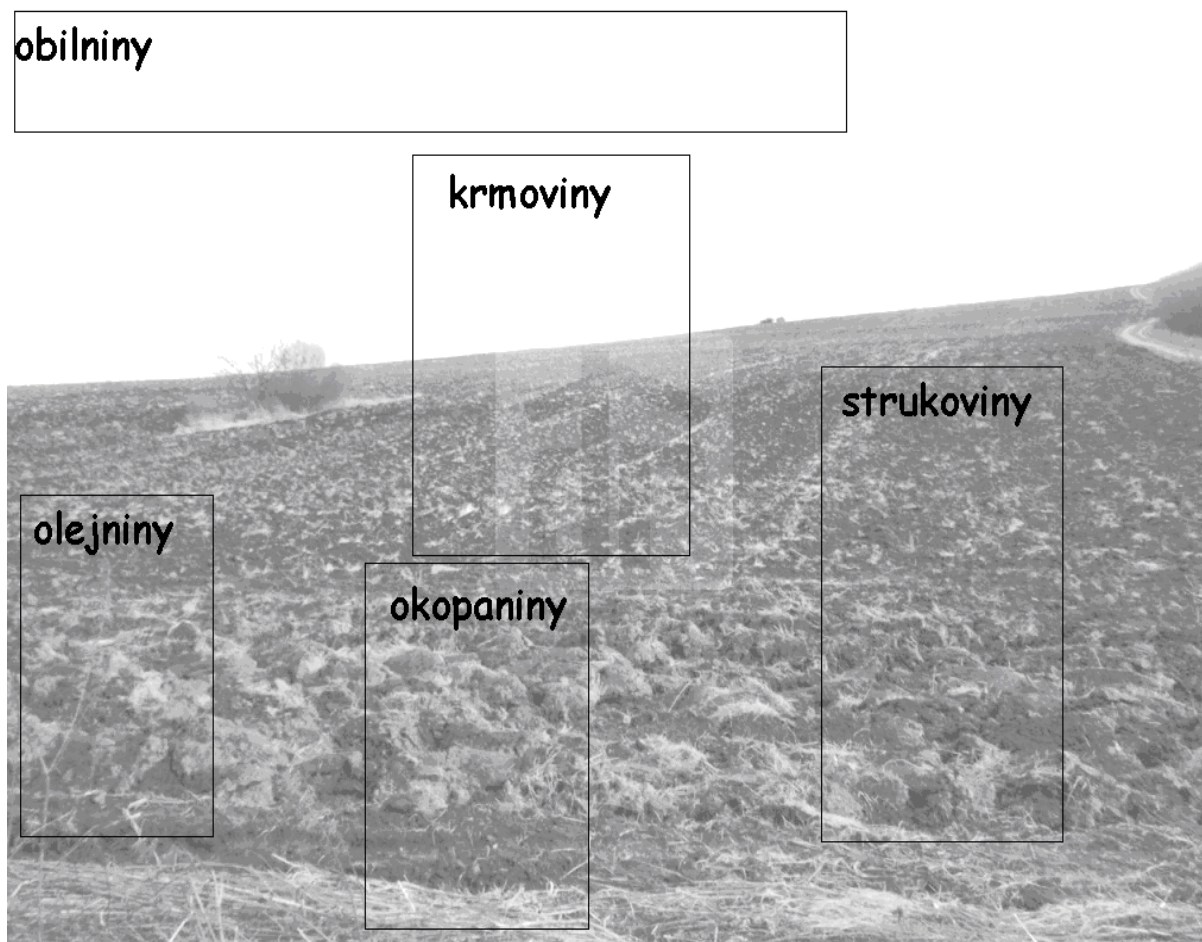
Pšenica	Raž	Jačmeň
Ovos	Hrach	Fazuľa
Šošovica	Sója	Repka olejka
Mak	Slničnica	Horčica

Obr. 3

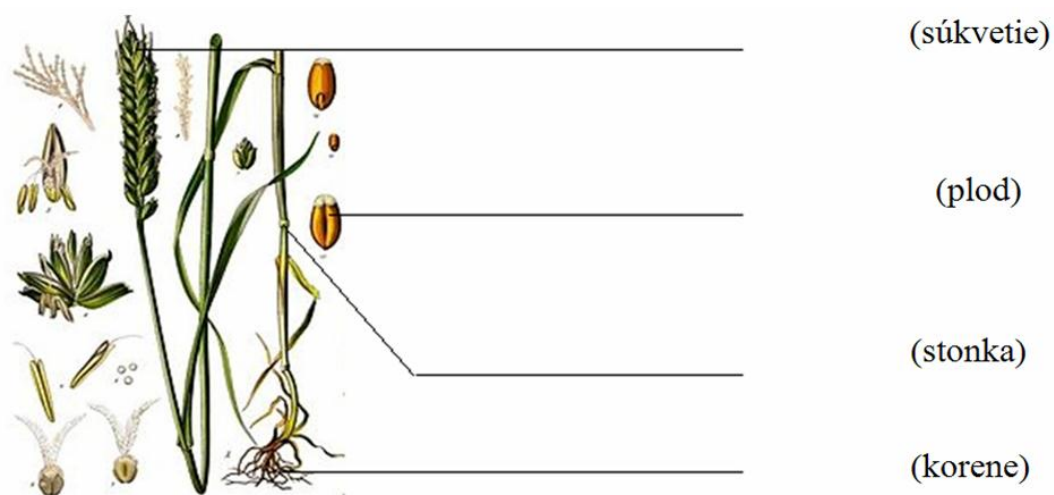
Obr. 4

2. Rozdeľ poľnohospodárske plodiny z predchádzajúcej úlohy do nasledujúcich skupín a vpíš ich do obdĺžnikov :

Obr. 5

3. Aké sú charakteristické znaky obilnín? Pomôže ti obrázok.

Obr. 6

Zoznam bibliografických odkazov

Plasty

- Obr . 2 <http://www.plastyslovakia.sk/userfiles/plastova-zatravnovacia-dlazba.jpg> [25.1.2014]
http://m4.aimg.sk/inzercie/ba_img2_3266908487_detske-potreby-mikiny-a-svetre-flisova-mikina-56-mothercare.jpg [25.1.2014]

Kovy

- Obr. 2 <http://xantina.hyperlink.cz/spravce2/anorganika/pec.gif> [25.1.2014]

Sklo

- Obr. 1 http://www.sklennyesen.sk/images/f_DSC8773v.jpg [25.1.2014]
Obr. 2 http://www.a-best.cz/cristalica/index_htm_files/2.png [25.1.2014]
<http://www.onlinenoviny.cz/img/store/2009/11/4549.jpg> [25.1.2014]
<http://ipravda.sk/res/2012/11/29/thumbs/vyroba-skla-plavenie-sklo-nestandard2.jpg>
http://www.istp.sk/karta-zamestnania/5233/pozicie_ilustracie/926_5233_Specialista_riadenia_kvality_v_sklarskej_vyr_obe.jpg [25.1.2014]
http://i3.cn.cz/14/1254483411_F200903250163001.jpg [25.1.2014]
http://www.istp.sk/oblast-zamestnania/Sklarstvo-keramicka-vyroba-vyroba-stavebnych-a-ziaruvzdornych-materialov/16/pozicie_ilustracie/924_232_umelecky_rytec_skla.jpg [25.1.2014]

Náradie a nástroje na spracovanie pôdy

- Obr. 1 <http://www.bonsaj.sk/obrazky/produkty/dimg.jpg> [25.1.2014]
http://www.interles.sk/published/publicdata/INTERLESSK3/attachments/SC/products_pictures/kypric-zahonov-3e80ecb6_enl.jpg [25.1.2014]
<http://www.vesko.cz/public/Image2/sekce-data-52834/52834.jpg> [25.1.2014]
http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/48/Shovel_black.jpg [25.1.2014]
http://www.najhracky.sk/photos/p_1284.jpg [25.1.2014]
<http://media1.jex.cz/images/media1:4ac60d254a1b0.jpg/PM41000.jpg> [25.1.2014]
Obr. 2 <http://slovakia.pioneer.com/Portals/0/expresstrend.jpg> [25.1.2014]

Rozdelenie poľnohospodárskych plodín

- Obr. 1 <http://www.vratislavova.cz/plany/201311071213brambor1.jpg> [26.1.2014]
http://www.agrobiosfer.sk/pub/files/1379/cukrova-repa2_180x130.jpg [26.1.2014]
http://www.zahradnictvoiveta.sk/image/produkty/krmna_repa_ursus_poly.jpg

http://slnieckova.sk/images/horcica-1892_jpg_290x600_q85.jpg [26.1.2014]

http://urobsisam.topky.sk/buxus/images/fotogaleria/fotogalerie/zahrada_fotogaleria/zeleno_hnojenie_fotoalbum/03-thinkstock-big-image.jpg [26.1.2014]

http://urobsisam.topky.sk/buxus/images/clanky/pestujeme_huby/kukurica-atl.jpg [26.1.2014]

<http://b.ssrv.sk/images/kvaka-26955-i26955w400h300xyz1001.jpg> [26.1.2014]

http://slnieckova.sk/images/lucerna-siata-1067_jpg_290x600_q85.jpg [26.1.2014]

<http://carozahrady.sk/liecivebylinky/large/datelinalucna.jpg> [26.1.2014]

Obr. 2 <http://www.slovenskypacient.sk/custom/files/users/234/ludia/strukoviny.jpg>
[26.1.2014]

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/4/47/Papaver_somniferum_-_K%C3%B6hler%E2%80%93s_Medizinal-Pflanzen-102.jpg/230px-Papaver_somniferum_-_K%C3%B6hler%E2%80%93s_Medizinal-Pflanzen-102.jpg [26.1.2014]

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/5/57/Brassica_napus_-_K%C3%B6hler%E2%80%93s_Medizinal-Pflanzen-169.jpg/200px-Brassica_napus_-_K%C3%B6hler%E2%80%93s_Medizinal-Pflanzen-169.jpg [26.1.2014]

<http://i.iinfo.cz/urs/sf-sx-01-117293561266840.png> [26.1.2014]

Obr. 5

http://www.directreal.sk/sk/obrazky/nehnutelnosti/listing_images_big/16659/listing_1324034392/listing_1324034392-pozemky-na-predaj-orna-poda.jpg [26.1.2014]

Obr. 6 http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/0/01/Triticum_aestivum_-_K%C3%B6hler%E2%80%93s_Medizinal-Pflanzen-274.jpg/250px-Triticum_aestivum_-_K%C3%B6hler%E2%80%93s_Medizinal-Pflanzen-274.jpg [26.1.2014]